معرفی چند کتاب که می‌تواند در تربیت فرزند به ما کمک کند

سواد تربیت

یونس فردوس
روزنامه‌نگار

بارها دیده شده وقتی حرف از تربیت کودک می‌شود حتی آنهایی که تجربه یک ساعت تنها ماندن با یک کودک در زندگی‌شان نداشته‌اند هم برای موضوعات مرتبط با کودک و تربیت او راهکار پیشنهاد می‌دهند. البته این‌که ما در همه زمینه‌ها چنین خصلتی داریم احتمالا یک فرهنگ جمعی است، ولی در برخی موارد متخصص‌تر از برخی موضوعات هستیم برای مثال احتمالا اگر موضوع مورد گفت‌وگو راه و ساختمان باشد خیلی حرفی برای گفتن نداشته باشیم و اگر بحث خیلی به درازا کشیده شود سریع سعی می‌کنیم مسیر حرف را عوض کنیم تا مبادا از فیض اظهارنظرهای ما دیگران بی‌بهره بمانند؛ البته می‌دانیم که گفت‌وگو در حوزه راه و ساختمان هم از مباحثی است که احتمال طرح شدن آن از نوادر است، ولی در مواردی مانند سلامت و پزشکی یا همین تربیت کودک، افراد تلاش می‌کنند خوش بدرخشند و کم نیاورند.

اگر از این دسته افراد گذر کنیم که البته خصلتش در همه ما هست و شاید باید روی نسل‌های جدید ترکار کنیم تا بدون علم وارد معرکه اظهارنظر نشوند، ولی تربیت کودک از آن حوزه‌هایی است که نمی‌شود مانند تجویزهای خانجونی برای درمان بیماری‌ها که اغلب نبات داغ و عرق بیدمشک برای هر دردی است، با آن روبه‌رو شد. مطالعه و خواندن برای تربیت دقیق و البته اثربخش را نباید ساده انگاشت و بهتر است بگوییم باید جدی گرفت. هرچند گروه بزرگی هستند که وقتی درباره کتاب‌های تربیت کودک با آنها حرف زده می‌شود جواب آماده‌ای در آستین دارند و همیشه هم تکرارش می‌کنند که «مگر پدر و مادرهای قدیمی برای تربیت بچه‌هایشان کتاب خواندند که حالا مد شده کتاب می‌خوانند، وا... اونا موفق‌تر هم بودند!» که البته می‌توان درباره خیلی از موضوعات این پاسخ حاضر و آماده را پرتاب کرد و به ما چه فیصله داد. بالاخره قدیم برای کشاورزی، دامداری، پخت و پز و حتی درمان دردهایشان مطالعه نمی‌کردند و روزگارشان را سپری کردند و مشکلی هم در ظاهر نداشتند، ولی امروز که حتی افراد برای درصد آب پوست‌شان هم مطالعه می‌کنند و از فرد با تجربه مشاوره می‌گیرند، نمی‌شود بدون مطالعه، کسب تجربه و آشنایی حداقلی پا به دنیای کودکان گذاشت وگرنه می‌توان صاحب فرزند شد و او را بزرگ کرد و مراحل رشدش را پشت‌سر گذاشت بدون این‌که یک خط از تجربه دیگران بهره برد، ولی خواندن تجارب و مشاوره‌های دیگران ضرری هم ندارد.

در هر صورت توجه به تربیت فرزند که پاره جگر مادر و پدر است از دیرباز مورد توجه بوده و قصه‌های بسیار درباره آن خوانده و شنیده‌ایم و نافرمانی‌ها و فرمانبرداری‌های کودکان نقل محافل و مجالس بوده و در ادبیات هم این بازتاب داشته است. سعدی، شاعر صاحب سخن نیز در شعری که در باب اهمیت توجه به تربیت فرزند سروده، دارد: «هر آن کس که فرزند را غم نخورد/ دگر کس غمش خورد و بدنام کرد» از این رو می‌بینیم که مقوله توجه به رشد و تربیت حرف تازه‌ای نیست. شاید در این روزگار نوع مواجهه با این مقوله مقداری علمی‌تر شده باشد که این نیز طبیعت این موقعیت از تاریخ است و همه‌چیز با رویکرد علمی طرح و نقد می‌شود وگرنه توجه به تربیت فرزند همیشه مورد توجه انسان بوده و این را در مرور تاریخ به‌خصوص در سایه ادبیات می‌توان مشاهده کرد.

در این گزارش می‌خواهیم درباره کتاب‌هایی حرف بزنیم که به طرق مختلف سعی کرده‌اند تجربیات تربیت فرزند یا روش‌هایی برای روبه‌رو شدن با کودک را با مخاطب به اشتراک بگذارند. کتاب‌هایی که برخی از آنها به قدری مشهورند که نیازی به معرفی ندارند، ولی در این گزارش سعی شده با نام بردن از آنها بار دیگر باب خواندن و تعمق در متن را برای رویارو شدن با موجودی تازه پا به جهان گذاشته، باز شود.

باغبان باشیم نه نجار!

«علیه تربیت فرزند» عنوان اثری است که طی یکی دو سال اخیر حسابی پرس
بازار مخاطبان این کتاب‌ها را به خود جلب کند. کتابی که نگاه‌ها را به مقوله ت
را برابر دید والدین باز کند.

تصور اغلب ما از تربیت فرزندمان این است: فراهم‌کردن محیطی امن؛ بر
و فراغت؛ نظارت دقیق بر اعمال و روابطش و هدایت او تا رسیدن به اهدا
فرزندشان را به شکلی خاص و م
شود. اما آلیسون گوپنیک، از ر
غیرعلمی‌بودن و همچنین زیانبار
او نشان می‌دهد که چرا هرگز نبای
باشیم: کودکان طوری خلق شده
و خیال‌پرداز باشند؛ آنها طوری خل
و هم بسیار متفاوت از یکدیگر
چطور از فرزندان‌مان طوری مراقب
افرادی انعطاف‌پذیر، خلاق و مقا
نجار قرار می‌دهد و والدین را ب
باغبان بودن که در واقع نوعی رف
فراهم می‌کند، سوق می‌دهد. ا
پرفروش‌های این موضوع و البت

پرفروش کاربردی

«فرزند از ما جدا نیست، او خود ماست، اما در اندازه‌ای کوچک‌تر» این جمله
دیگر ما» می‌توان بارها تکرار کرد. مجموعه‌ای که از سوی افراد مختلفی در ز
امروزه، دو رویکرد اصلی به بحث تربیت وجود دارد. رویکرد اول، محور اصلی
مباحث در این رویکرد، به دست سؤالاتی است که مردم، درباره مسائل تربی
این رویکرد، معتقد است اگر والدین، قواعد تربیت فرزند را یاد بگیرند، بسیا
رویکرد سومی را در پیش گرفته است؛ رویکردی که آموزش قواعد تربیت را
اجرای این قواعد را در مسائل تربیت روزمره، آموزش دهد. حجت‌الاسلام م
مبانی دینی، مهارت‌های تربیت فرزند در دنیای امروز را با قلمی ساده و روان
والدین در این موضوع (همان تربیت فرزند) پاسخ دهد. موضوعات پرکاربرد
کنار هم قرار گرفته تا پاسخی باشد به پرسش‌های مرسوم والدین در این ما
مشکلات پیش روی تربیت در دنیای امروز، نقش محبت در تربیت فرزند، نقش
در تربیت کودک و نقش بازی‌های رایانه‌ای در تربیت فرزند عناوین اصلی جلدها
موضوع بازی‌های رایانه‌ای و تاثیری که در تربیت فرزند دارد رفته است. آقای ولد
تربیت ندارد. با مطالعه کتاب‌های این مجموعه می‌توانید به نقش رفتار والدین
جایگاه محبت و دلایل اثر نکردن آن در فرزندان بپردازد و اثری مجرب در این موض
مؤلف در سایه عنوان اصلی سعی کرده به موضوعات و چالش‌های موجود و حوا
این کتاب بنا دارد به صورت کاربردی به موضوعات هر جلد بپردازد از این رو می‌بی
دور از ذهن نیست. هفت جلد بودن این مجموعه یکی از نقاط قوت آن است، زی
و در دست داشتن یک کتاب سنگین است علاوه بر این مباحث در این کتاب به
به انتها رساند.

کتاب بازی

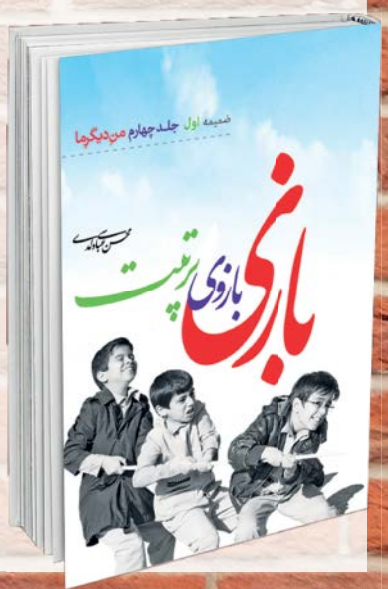

گفته‌اند تا شش سالگی کودک به سه چیز بیش از هرچیز نیاز دارد، اسباب بازی، همبازی و زمین‌بازی و خب این نشان می‌دهد بازی چه مقوله مهم و استراتژیکی در امر تربیت است. حجت‌الاسلام محسن عباسی ولدی که بالاتر مجموعه کتابی از او معرفی شد در «بازی بازوی تربیت» سعی کرده برای سنین مختلف کودکی بازیی‌های را به صورت تفکیک شده و متناسب با سن و موقعیت کودک کنار هم جمع‌آوری کند تا والدین هم در این زمینه دست خالی و منفعل نباشند.

عباسی ولدی در این کتاب ۱۴۰ بازی برای کودکان در سنین مختلف به تفکیک سن آموزش داده تا والدین با بازی‌های مختلف آشنایی کافی داشته باشند. این کتاب در دو بخش «مرحله شکل‌گیری توانمندی‌ها» و «دوره کامل شدن توانمندی‌ها» حاوی ۱۴۰ بازی از دوران نوزادی تا دوران نوجوانی است؛ بازی‌هایی که در فرهنگ بومی کشورمان رواج داشته، اما آرام‌آرام به دست فراموشی سپرده شده یا در دست فراموشی هستند.